

Ideest lavastada "West Side Story" on möödunud aasta. Muusikal oli mõeldud ooperistuudio tudengite kursusetööna, mida kavatseti esitada Kunstiülikooli saalis. Tänavu jaanuaris aga juhtus proove kuulma ka Eri Klas, kes pakus varianti jätta muusikal stationsaarsena "Estonia" mängukavva. Ahvatlevale ettepanekule eelistati etendusi Linnahallis.

Esinejate koosseis on vaid üheksakordne, osatähtjad valiti ooperistuudio-sisese konkurssiga. Noorte huvi muusikali

vastu oli üllatavalt suur – Mariaks pretendeeris koguni kuus laulutudengit.

Etenduse vältimatuks osaks on muusikaliselt paeluvad balletistseenid, mille on selgeks õpetanud Mait Agu ja Ülle Ulla. Tänu neile on liikumine igati nauditav. Laval ei ole peaaegu võimalik vahet teha, kes on laulja, kes tantsija. See pole sugugi öeldud tantsustuudio õpilaste laituks, vaid näitab noorte esinejate potentsiaali.

"Olen kindel, et noored tulevad oma tööga toime. Proo-

vid kulgevad tõusvas joones, kuigi loomulike mõnadega, sest osalejatel on ju tohutu koormus – kaks pikka proovi päevas," räägib Neeme Kuningas. "Laval on ligi 60 inimest, orkestris 30. Projektiga seotuid on kokku saja ringis. Kõik need inimesed peavad hingama ühes rütmis etendusega, siis on eeldusi õnnestumiseks.

Esinejad peaksid end tundma üsna kindlalt, sest nad on saanud end ise kontrollida ning ka meie Mait Agu, Helgi Sallo ja Ülle Ullaga oleme olnud nagu valedetektorid, kelle kell hakkab helisema kohe, kui midagi pole usutav."

Kas otsus ooperistuudio õpilaste kasuks oli õige,

näitavad etendused. West Side'i lugu on ju lavastatud ka muusikastseene sisaldavaks draamaks kohandatuna, kuna ühe teatri katuse alt on raske leida sedavõrd võimekat truppi, kes valdaks nii sõna, vokaali kui ka liikumist. Seepärast on nüüdsel variandil üsnagi pretensioonikad nõudmised. Oli võimalik minna lihtsamat teed, valides draamanäitlejad, sest etenduse muusikaline osa ei olegi väga suur. "Algne tõukejõud, miks me teeme just lauljatega, on soov väärtustada muusikalist osa. Eestis ei ole seda tehtud nii, et muusikaline külg oleks tugev. Näitemäng peab tulema võrdväärset hea laulmisega ning lauljatena saavad nad sellega imehästi hakkama.

Noored töötavad võimete ja küündivuse piiril, nad ei jäta endasse midagi. Selle üle on mul tõeliselt hea meel,"

Naarid töötavad võimete ja küündivuse piiril, nad ei jäta endasse midagi. Selle üle on mul tõeliselt hea meel,"

Kriitik ja vaataja näevad lõpptulemust. Neil pole

aimugi, millisest seisust alustati, seega puudub ka võimalus võrrelda. "Noored on teinud tohutu arengu, ehkki protsess ei olnud kerge. On paugutatud uksi, ahastatud, aga nende töötahte ja lõpptulemuse ees võtan mütsi maha."

Mängida muusikalide muusikalis on suur õnn

Seda arvavad nii näitejuht Helgi Sallo kui ka lavastaja. Laulda muusikalis "West Side Story" – paljude lauljate iial täitumatu unistus. "Nad mõistavad seda võib-olla alles kümne aasta pärast," mõtiskleb Helgi Sallo ja tunnistab: "Ma olen nendesse lastesse nii armunud, pole eriti magadagi saanud, elan tööga seotut tohutult üle. Midagi paremat on raske ette kujutada. Noortele on langenud sülele maksimaalne võimalus töötada sellise materjaliga sellises eas. Kohe oma teatri-tee alguses hammustada nüüsgust tükki!"

Kui võrrelda lauljaid lavakatega, siis neil on alati õnnetus, et pole ühtset gruppi. Lavakatel seevastu on üks õpetaja, kambavaim. Olen nendega koos olnud umbes kuu ja mind hämmastab, kui võrd nad on kokku kasvanud, kui võrd nad toetavad üksteist, muretsevad. Teatritöös on haruldane väärtus, kui partnerid hoiavad teineteist nii nagu siin trupis."

Armastus contra vihkamine meil ja meie ümber

Inimesel ei ole soodumust olla kuri või hea – temas on nii üht kui ka teist, seega ka oskust vihata ja armastada. "West Side Story" ongi lugu sellest, miks keegi oskab vi-

hata või suudab armastada. See ei ole kahekümne-aastase helesiniste unistuste "kõik teed on valla" maailm, rääkimata õnnelikust või vähemalt lootust andvast lõpplahendusest.

"Tore oleks, kui vaataja mõistaks, et laval toimuv on ka meie ümber – alaealiste kuritegevus, lapskerjused, lehepoisid. Nad ei tee seda ju seiklushimust," selgitab Neeme Kuningas. "Muusikali harmoonilisse žanrisse vägivalla sissetoomine võib ju tekitada eetilise probleemi, kuid ma arvan, et see peab olema kas või eesmärgil, et inimene hakkaks vägivaldale vihkama.

Tegelased ütlevad ju tekstis, et tänav on nende kodu, kamp aga perekond, koju minna ei taha. Näidendis on nagu meid ümbritsevas keskkonnaski (tahame seda tunnistada või mitte): tänaval kisklemine ja logelemine on alguses nali, millest noored lihtsalt lõbu tunnevad. Ühel hetkel aga muutub see traagiliseks ja nad on täiesti abitud – ainuke identiteet oli kamp, nüüd on nad aga tagaotsitavad. Ollakse elust läbi lõigatud, elu mõte on kadunud.

Lavalolijad mängivad seda kirglikult, kuid kirglikult nagu artistid. Kui neil oleks vägivald loomuses ning samastuksid tegelastega, poleks nad teatris. Samas noored naudivad artistiks olemist, võimalust puggeda kellegi teise nahka, olla see, kelleks elus kunagi ei saa."

"Meie tingimustes muusikali lavastada on hullumeelsus,"

on N. Kuningas kindel. "Hullumeelsus kas või sellelki mõttes, et teha sellist tükki

täiesti kogemusteta ebaprofessionaalsete näitlejatega. Hullumeelsus ka meie vaesuse juures." Lavakujundus on tõe poolest minimaalne – "Estonias" laenatud kolm vana raudkonstruktsiooni, rekvisiitideks vaid kaks nuga ja püstol. Ainult kostüümid on noortelt moekunstnikelt spetsiaalselt etenduseks tellitud. Kogu üritus toimib vaid entusiasmil Tallinna Linnahalli, "Estonia", AS Aristo ühistöona. Projekti toetas rahaliselt Eesti Coca Cola Joogid ja AS Balti Paber.

Tõsi on seegi, et orkestri partituur jõudis kohale alles möödunud laupäeval. Oli periood, mil "West Side Story" etendumine oli suure küsimärgi all. Neeme Kuningas: "Autorikaitse seaduse jõustumine tõi kaasa selle, et me pidime ostma Ameerikast loo esitamise õiguse. Seda siis, kui etendused peaaegu ukse ees. Mujal maailmas neid asju nii kiiresti ei aeta ja see on meile heaks kogemuseks."

Vaatamata paljudele probleemidele jõuab "West Side Story" nädalavahetusel Tallinna Linnahalli lavale, etendust on planeeritud ka 1994. aasta veebruariks. Senistele kogemustele tuginedes võib lootma jääda, et muusikal kui žanr tõestab oma vajalikkust eesti teatripubliku hulgas. Kindlasti pakub selline muusika, liikumise ja sõnakunsti ühend elamusi inimesele, kes ei ole seni osanud hinnata mõnda eelpool nimetatud komponenti. Vaideldamatult annab žanri elujõuliseks tunnistamine impulsse ka eesti muusikutele ja avaramaid võimalusi näitlejatele.

MADLI PARTS

• "West Side Story" — meie sajandi Romeo ja Julia lugu. Maria — TIJU KUTT, Toni — TOOMAS TOHERT.